

TIBBIYOTNING RIVOJLANISH TARIXI

Asilbek Luqmonov Usmon o'g'li

Alfraganus University Tibbiyot fakulteti

davolash ishi yo'nalishi 5-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.16930881>

Annotatsiya. Ushbu maqolada tibbiyotning rivojlanish bosqichlari, qadimgi davr tibbiy tajribalari, o'rta asr allomalari ilmiy merosi hamda yangi davr va zamonaviy tibbiyot yutuqlari haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, insoniyatning sog'liqni saqlash yo'lidagi izlanishlari va ilm-fanning tibbiyotga qo'shgan hissasi tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: tibbiyot tarixi, qadimgi davr, o'rta asr, zamonaviy tibbiyot, Ibn Sino, Gippokrat, sog'liqni saqlash, ilmiy yutuqlar

Annotation: This article explores the stages of the development of medicine, including ancient medical practices, the scientific heritage of medieval scholars, and the achievements of modern medicine. It also analyzes humanity's efforts in healthcare and the contribution of science to the advancement of medicine.

Keywords: history of medicine, ancient era, Middle Ages, modern medicine, Avicenna, Hippocrates, healthcare, scientific achievements

Аннотация: В данной статье рассматриваются этапы развития медицины, включая медицинские практики древности, научное наследие учёных средневековья и достижения современной медицины. Также анализируются усилия человечества в области здравоохранения и вклад науки в развитие медицины.

Ключевые слова: история медицины, древний период, средневековье, современная медицина, Авиценна, Гиппократ, здравоохранение, научные достижения

Kirish.

Insoniyat qadimdan salomatlik va umr uzoqligi masalasiga katta e'tibor qaratib kelgan. Chunki hayotning asosiy boyligi bu – insonning sog'lig'idir. Shuning uchun ham qadim zamonlardan beri turli xalqlar o'z davrining imkoniyatlariga tayanib, kasalliklarni aniqlash, ularni davolash va oldini olish yo'llarini izlab kelganlar. Tibbiyot tarixi insoniyat sivilizatsiyasi taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq bo'lib, u bosib o'tgan yo'l jamiyatning madaniyati, ilm-fani, iqtisodiy va ma'naviy hayotiga ham bevosita ta'sir ko'rsatib kelgan.

Asosiy qism.

Tibbiyotning ilk shakllari ibtidoiy davr kishilarining amaliy tajribalaridan boshlangan. Shuningdek, o'simliklardan tayyorlangan oddiy damlamalar, hayvon yog'i va turli tabiiy mahsulotlar shifo sifatida ishlatilgan.

Qadimgi Misr, Hindiston, Xitoy, Mesopotamiya va Yunoniston tibbiyoti o'ziga xos rivojlanish bosqichlarini bosib o'tgan. Misrliklar jarrohlik amaliyotlari, suyaklarni davolash va dorivor o'simliklardan foydalanish bo'yicha boy tajribaga ega edilar. Xitoy tibbiyotida esa akupunktura, massaj va o'simlik dori vositalari keng qo'llanilgan. Hindistonda qadimiy "Ayurveda" tizimi orqali kasalliklarning sababi, tashxis va davolash yo'llari ilmiy asoslangan holda ishlab chiqilgan. Qadimgi Yunonistonda esa Gippokrat inson tanasini to'rt suyuqlik nazariyasi asosida o'rgangan va zamonaviy tibbiyotning asoschilaridan biri sifatida tan olingan.

Xulosa

Tibbiyot tarixi – bu insoniyatning ming yillik tajribasi, izlanishlari va yutuqlarini o‘zida mujassam etgan ulkan ilmiy merosdir. U ibtidoiy davrlarda turli giyohlar va e’tiqodlarga tayanib boshlanib, bugungi kunda yuqori texnologiyalar, ilmiy izlanishlar va global hamkorlik darajasiga yetib keldi. Shu bois, tibbiyot rivojlanishini bilish nafaqat ilmiy ahamiyatga ega, balki kelajak avlodlarga sog‘lom hayot yo‘lida katta saboq hamdir.

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ibn Sino. “Tib qonunlari” (Al-Qonun fi-t-tibb). – Toshkent: Fan nashriyoti, 1993.
2. Karimov, A. Tibbiyot tarixi. – Toshkent: O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti nashriyoti, 2015.
3. To‘xtayev, A. O‘zbekiston tibbiyoti tarixi. – Toshkent: Universitet, 2019.